

ON THE RIGHT TRACK

Onderzoek naar ondersteuningsbehoeften van LHBT-jongereninitiatieven

Samenvatting

Inhoudsopgave

1 Inleiding

- 1.1 Aanleiding en probleemstelling
- 1.2 Doelstelling
- 1.3 Onderzoeksvragen

2 Methoden

- 2.1 Onderzoeksmethoden
- 2.2 Steekproef

3 Conclusies

- 3.1 Overzicht van de infrastructuur
- 3.2 Behoeften, wensen en eisen
- 3.3 Wat werkt nu eigenlijk?
- 3.4 Vergroten van de sociale acceptatie

4 Slot

COLOFON

Auteur: Michelle Emmen

Met medewerking van: Hanneke Felten en Maurits Boote

Datum: 21 augustus 2013 © MOVISIE

Bestellen: www.movisie.nl

Dit onderzoek is een samenwerkingsproject van MOVISIE, COC Nederland, NJR, Expreszo en de Kringen en is mede tot stand gekomen met subsidie van het Ministerie van OCW.

1 Inleiding

On the Right Track is een gezamenlijk project van MOVISIE, COC Nederland, NJR, Expresso en de Kringen, dat zich richt op het versterken van initiatieven voor en door jonge lesbo's, homo's, bi's of transgenders (LHBT's) in Nederland. Er wordt binnen dit project samengewerkt met jongeren én de volwassenen die hen ondersteunen, om een ondersteuningspakket te maken. Het doel hiervan is dat initiatieven voor LHBT-jongeren vaker opgestart kunnen worden, langer door kunnen gaan en beter aansluiten bij diverse jongeren.

1.1 Aanleiding en probleemstelling

Aanleiding voor het On the Right Track project is de constatering dat er LHBT-jongeren zijn, die vallen onder wat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 'achterblijvers in het emancipatieproces' noemt. Zo zijn er in de Randstad veel initiatieven, maar blijft het aanbod in bepaalde gebieden in Nederland zoals Flevoland en Drenthe behoorlijk achter. Ook lijkt het er op dat bepaalde doelgroepen minder worden bereikt, zoals transgenderjongeren en religieuze LHBT-jongeren (NJR, 2012).

Het ontmoeten en het delen van ervaringen met elkaar is voor jonge lesbo's, homo's bi's of transgenders bij uitstek erg belangrijk. Zowel uit onderzoek als de praktijk blijkt dat dit een uitstekende manier is om minderheidsstress, de spanning en stress die voortkomt uit hun 'anders zijn' (Meyer, 2003), te verminderen of weg te nemen (Boote, 2012; Felten & Boote, 2012).

1.2 Doelstelling

Doelstelling van het On the Right Track project is het ontwikkelen, uitproberen en verspreiden van een ondersteuningspakket voor LHBT-jongereninitiatieven. Hierin staat kennisuitwisseling, onderlinge samenwerking en ondersteuning vanuit andere organisaties centraal. Dit alles in het kader van het stimuleren van LHBT-jongereninitiatieven.

Bestudering van relevante literatuur maakte onderdeel uit van het onderzoek, maar met name zijn we geïnteresseerd geweest in het perspectief van de doelgroep zelf: jonge lesbo's, homo's bi's of transgenders en hun (mogelijke) ondersteuners. Vandaar dat wij vanaf het begin van het project met hen afstemmen, zodat we toe werken naar een eindproduct waar zij ook echt iets mee willen en kunnen gaan doen. Deze vorm van onderzoek, het vroegtijdig bevragen van je doelgroep, wordt ook wel needs-assessment genoemd (Bartholomew et al., 2011).

1.3 Onderzoeksvragen

In februari 2013 is gestart met de eerste stap van de ontwikkelfase van het project, namelijk een beschrijvend en explorerend onderzoek. Aanleiding, probleemstelling en doelstelling van het project zijn naast elkaar gelegd en daaruit zijn vier onderzoeksvragen gedestilleerd die beantwoord moeten worden voorafgaand aan de ontwikkeling van het ondersteuningspakket:

1. Wat zijn de behoeften, wensen en eisen van jonge LHBT's als het gaat om het hebben van overzicht van de infrastructuur van bestaande LHBT-jongereninitiatieven?
2. Wat zijn behoeften, eisen en wensen van jonge LHBT's en hun ondersteuners ten aanzien van het starten, continueren en ondersteunen van deze initiatieven?
3. Wat werkt nu eigenlijk in het opzetten, continueren en ondersteunen van initiatieven voor en door jonge LHBT's? Wat zijn succes -en faalfactoren?
4. Hoe kunnen initiatieven voor en door jonge lesbo's, homo's, bi's en/of transgenders bijdragen aan het vergroten van de sociale acceptatie van jonge LHBT's?

De vier onderzoeksvragen die in het onderzoek centraal staan, zijn beschrijvend van aard. De wat en hoe vraag vormt het uitgangspunt. Het gaat hierbij dus zowel om het in kaart brengen van de stand van zaken als om concrete behoeften, wensen en eisen van LHBT-jongeren en ondersteuners.

2 Methoden

In dit onderdeel wordt de opzet en uitvoering van het onderzoek beschreven. Doel is om te laten zien hoe de antwoorden op de vier onderzoeksvragen verkregen zijn.

2.1 Onderzoeksmethoden

Doel van het onderzoek is om antwoord te geven op deze vragen vanuit het perspectief van de jonge LHBT's zelf. Daartoe is gebruik gemaakt van literatuuronderzoek, kwalitatief empirisch onderzoek en een kwantitatieve steekproef in de vorm van een enquête.

- **Literatuuronderzoek** hebben we verricht om niet het wiel opnieuw uit te vinden, maar aan te sluiten bij onderzoeken die al gedaan en beschreven zijn. De literatuur an sich levert geen volledige antwoorden op de onderzoeksvragen, maar bood wel theoretische inzichten die in de vorm van topics (onderwerpen) richting hebben gegeven aan de kwalitatieve en kwantitatieve dataverzameling.
- **Kwalitatief empirisch onderzoek** hebben we verricht omdat we boven alles benieuwd waren naar de behoeften en wensen van de jongeren zelf. Hiervoor hebben we een startbijeenkomst georganiseerd, waar deelsessies zijn opgezet aan de hand van de eerder genoemde topics uit de literatuur. Hierna zijn twee focusgroepen georganiseerd die de vorm hadden van een brainstormsessie. Deze bijeenkomsten hadden een informele setting waarin aan de hand van semigestructureerde vragen een aantal topics zijn uitgediept. De gebruikte dataverzamelmethode heet dan ook een open semigestructureerd groepsinterview. Bij deze methode exploreert de interviewer vragenderwijs enkele topics (onderwerpen) om te ontdekken hoe de onderzoekseenheden daar tegenaan kijken.
- **Kwantitatief onderzoek in de vorm van een online vragenlijst** heeft voortgebouwd op de resultaten van het literatuur- en kwalitatief empirisch onderzoek. In deze vragenlijst zijn veronderstellingen over ontmoetingsbehoeften van LHBT-jongeren getoetst, samen met concrete vragen over behoeften ten aanzien van het ondersteuningspakket.

Door voor elke onderzoeksvraag een mix te maken van de relevante onderzoeksmethoden, kunnen we uiteindelijk op alle vier de onderzoeksvragen een bevredigend en onderbouwd antwoord geven.

2.2 Steekproef

De jongeren en ondersteuners zijn geworven op grond van de volgende criteria:

- Jongeren zijn jonger dan 28 jaar
- Ondersteuners zijn personen die zelf nét buiten de doelgroep van het initiatief vallen: ze ondersteunen LHBT-jongeren die iets organiseren voor andere LHBT-jongeren.

De uiteindelijke steekproef zag er als volgt uit:

Kwalitatief empirisch onderzoek:

Aan de **startbijeenkomst** hebben 69 jongeren en ondersteuners deelgenomen. Leeftijden varieerden van 15 tot 49 jaar, waarvan de meerderheid twintiger was. Op deze dag waren meer jongens en mannen aanwezig dan meisjes en vrouwen. De verhouding jongeren/ondersteuners was ongeveer 50/50. En de L, H, B en T waren alle vier vertegenwoordigd, waarbij er wel meer LHB's waren dan T's. Aan de **focusgroepen** deden 18 jongeren en ondersteuners mee. Ook hier waren er relatief veel twintigers; de jongste deelnemer is 15 jaar en de oudste ergens in de 30. De verdeling tussen jongens/meisjes was tijdens deze bijeenkomsten iets meer in verhouding: 11 jongens en 7 meisjes. Van de 18 deelnemers vielen 14 in de categorie jongeren en 4 kunnen ondersteuner genoemd worden. De meeste ondersteuners zijn twintigers en dus zelf ook nog jongere. De L, H, B en T waren alle vier vertegenwoordigd tijdens de focusgroepen.

Kwantitatief onderzoek:

Het kwantitatief onderzoek in de vorm van de online vragenlijst is door 232 jongeren tot 28 jaar ingevuld. De vragenlijst richtte zich specifiek op jongeren omdat ondersteuners al voldoende zijn bereikt in het kwalitatief onderzoek.

Dit is de enige onderzoeksmethode waarin we gevraagd hebben naar leeftijd, gender en seksuele geaardheid. Slechts 32 van de 232 respondenten was ouder dan 21 jaar dus de vragenlijst is door relatief veel tieners ingevuld. 57% van de respondenten is of voelt zich een meisje, en het aandeel jongens is 34%. Voor het kwalitatieve onderzoek gold het omgekeerde, waarmee de vragenlijst de steekproef in balans brengt. De L (41%), H, (30%), B (32%) en T (5%) zijn alle vier vertegenwoordigd in de vragenlijst. Deelnemers aan de bijeenkomsten waren veelal actief binnen een LHBT-jongerenorganisatie en ook wat dat betreft zorgt de vragenlijst voor balans: 34% is actief en 35% niet. Het betreft hier geen representatief onderzoek maar een aselechte steekproef via internet en de verspreiding is gedaan via social media; met name Facebook en Twitter.

3 Conclusies

In dit onderdeel wordt per onderzoeksvraag aangegeven welke inzichten en antwoorden de onderzoeksgegevens als geheel hebben opgeleverd.

3.1 Overzicht van de infrastructuur

Wat zijn de behoeften, wensen en eisen van jonge lesbo's, homo's, bi's en/of transgenders als het gaat om het hebben van overzicht van de infrastructuur van bestaande on- en offline initiatieven?

In het kwalitatief onderzoek is tijdens de focusgroepen aan jongeren en ondersteuners de open vraag voorgelegd wat er volgens hen sowieso in het ondersteuningspakket zou moeten komen; wat maakt het nou echt van toegevoegde waarde? Ook in de vragenlijst is deze vraag gesteld.

Jongeren en ondersteuners willen graag overzicht hebben van activiteiten in elke regio in Nederland mét contactgegevens erbij zoals email adressen en telefoonnummers. Ze vinden het belangrijk dat je regio's of thema's uit kunt lichten, zodat je precies dat vindt waar je naar op zoek bent. Contactgegevens van initiatieven en mogelijke ondersteuners verlagen de drempel tot contact en maken uitwisseling van kennis en ervaringen en samenwerking mogelijk.

Als idee is meerdere malen geopperd een digitale landkaart van Nederland te maken, waarop de infrastructuur van bestaande initiatieven zichtbaar is. Het vinden van advies en ondersteuning moet ook op deze manier mogelijk worden gemaakt. Belangrijk is dat de kaart 'in leven blijft', waarmee deelnemers bedoelen dat jongeren en ondersteuners hun eigen initiatief of evenement kunnen toevoegen.

3.2 Behoeften, wensen en eisen

Wat zijn behoeften, eisen en wensen van jonge LHBT's en hun ondersteuners ten aanzien van het starten, continueren en ondersteunen van on- en offline initiatieven?

Binnen onderzoeksvraag 2 hebben we zowel aandacht besteed aan behoeften, eisen en wensen van jonge LHBT's ten aanzien van het elkaar ontmoeten, als ook aan behoeften, eisen en wensen ten aanzien van het ondersteuningspakket. Omdat dit twee verschillende invalshoeken zijn, bestaat de conclusie ook uit twee onderdelen.

Tijdens de startbijeenkomst, is geïnformeerd naar behoeften ten aanzien van het ondersteuningspakket qua inhoud. In het vervolg van het kwalitatief onderzoek, de focusgroepen, is dieper ingegaan op de vorm van het ondersteuningspakket: op welke manier zou die inhoud er in moeten komen? In de vorm van stappenplannen bijvoorbeeld, of liever een begeleidend filmpje? Naar ontmoetingsbehoeften is eveneens tijdens startbijeenkomst geïnformeerd. In de online vragenlijst zijn veronderstellingen ten aanzien van ontmoetingsbehoeften onderzocht.

Behoeften ten aanzien van het ondersteuningspakket

De jongeren en ondersteuners vinden het belangrijk dat het ondersteuningspakket overzicht en houvast biedt. Het ondersteuningspakket moet enorm motiverend zijn: je moet er zin van krijgen om aan de slag te gaan. Vooral over het opstarten van een initiatief moet veel informatie beschikbaar zijn, want: waar begin ik vanaf de basis? Goed is om onderscheid te maken tussen informatie en tips voor al actieve en nog niet actieve jongeren, want hun behoeften zijn niet hetzelfde.

Drie thema's die sowieso een plaats moeten krijgen, zijn: ontmoeting organiseren, voorlichting geven en verbinding met andere initiatieven. Belangrijk is dat continu benadrukt wordt hoe belangrijk diversiteit (of je L, H, B of T bent maar ook in bijvoorbeeld culturele of religieuze afkomst), samenwerking en kennisuitwisseling zijn. Verder moet het pakket voor alle leeftijden geschikt zijn en gebruik worden gemaakt van neutraal taalgebruik. Alles moet online vindbaar zijn, maar met de mogelijkheid om dingen uit te printen of om materiaal in de vorm van maatwerk aan te vragen.

In het ondersteuningspakket moeten we verschillende vormen gebruiken, rekening houdend met verschillende leerstijlen en voorkeuren. Goede vormen die veelgenoemd zijn: tips en blogs van rolmodellen, video's van goede voorbeelden (vragenlijst: 63%), formats voor subsidieaanvraag, voorbeelddraaiboeken, startersguide, stappenplannen (vragenlijst: 38%), een adressenboekje, inspiratieboekje, checklists en instructiefilmpjes (vragenlijst: 30%).

Uitwisseling met andere initiatieven wordt door 65% van de respondenten in de vragenlijst het vaakst aangegeven als inspiratiebron om van te leren. Kennis en ervaringen delen moet de norm zijn. Online moet het daarom mogelijk zijn om laagdrempelig contact met elkaar te hebben. Jongeren onderling, maar ook jongeren met (mogelijke) ondersteuners.

Om wat structuur aan te brengen, wordt hieronder in zeven thema's toegelicht wat behoeften, eisen en wensen van jongeren en ondersteuners ten aanzien van het ondersteuningspakket zijn.

1. Vrijwilligers

- Informatie over: hoe werf je en hoe behoud je actieve vrijwilligers?
- Informatie over: hoe pak je het aan als je het stokje over wilt dragen?
- Informatie over: kan ik vrijwilligers 'lenen' van andere organisaties?
- Maak duidelijk dat een zekere golfbeweging wat vrijwilligers betreft doodnormaal is: oudere jongeren gaan weg en dan moeten er nieuwe vrijwilligers bij. Tips over hoe dit goed aan te pakken zijn gewenst.
- ✓ Kwantitatief onderzoek: 24% van de respondenten is niet actief binnen een LHBT-jongerenorganisatie maar zou dat wel graag worden, het liefst binnen een bestaande organisatie. 5% is eveneens niet actief maar wil graag zelf een initiatief starten. Dat betekent dat een groter deel van de respondenten bij een bestaande organisatie actief zou willen worden (24%). Dit zijn allemaal potentiële vrijwilligers voor de bestaande LHBT-jongereninitiatieven.
- ✓ Kwantitatief onderzoek: 38% van de actieve jongeren en 26% van de niet-actieve jongeren heeft behoefte aan informatie en tips over het vinden en binden van vrijwilligers.

2. Geld

- Informatie over zowel Europese, landelijke als regionale wetten en regels waar je rekening mee moet houden.
- Informatie over welke bedrijven je kunt benaderen voor financiële ondersteuning.
- Informatie over hoe je een goede begroting maakt.
- Informatie over crowdsourcing en funding van projecten.
- Informatie over hoe je resultaten zichtbaar maakt en verantwoord.
- Praktische formulieren zoals projectvoorstellen en formats voor subsidieaanvragen goed vindbaar maken en zowel te printen als digitaal in te vullen.
- Informatie over financiën en begroting zijn belangrijk en moeten vertaald worden van volwassenentaal naar taal die ook jongeren begrijpen
- ✓ Kwantitatief onderzoek: 38% van de actieve jongeren en 36% van de niet-actieve jongeren heeft behoefte aan informatie en tips over hoe je voldoende geld voor je initiatief kunt vinden.

3. Activiteiten

- Informatie over hoe je voorlichting voor ouders kunt aanpakken.
- Overzicht van betaalbare of gratis locaties in de regio.
- Informatie over hoe je kunt werken aan het vergroten van sociale acceptatie.
- ✓ Kwantitatief onderzoek: 54% van de actieve jongeren en 42% van de niet-actieve jongeren heeft behoefte aan informatie en tips over welke activiteiten je kunt organiseren.

4. Doelgroep

- Informatie over hoe je de drempel kunt verlagen voor nieuwe bezoekers.
- Informatie over hoe je (meer diverse) bezoekers kunt bereiken.
- Informatie over hoe om te gaan met bezoekers die afhaken.

5. Ondersteuning

- Maak in het pakket direct duidelijk dat er ondersteuning van andere organisaties of volwassenen mogelijk is.
- Ondersteuning moet laagdrempelig zijn: bijvoorbeeld je projectvoorstel toesturen voor feedback.
- Zorg voor “richtlijnen” of een soort etiquette voor het werken met LHBT-jongeren.
- Ondersteuning van iemand met meer ervaring, een ervaringsdeskundige of rolmodel.
- Ondersteuners inspireren, motiveren en leren jongeren de basisingen.
- Jongeren en ondersteuners moeten elkaar kunnen vinden, bijvoorbeeld via de eerder genoemde landkaart.
- Geef tips over hoe je als jongere iemand om hulp vraagt.
- ✓ Extra input kwantitatief onderzoek: 38% van de actieve jongeren en 44% van de niet actieve jongeren geeft aan behoefte te hebben aan advies en coaching als vorm om informatie in tips te krijgen.

6. Samenwerking

- Concrete tips over hoe te ‘netwerken’ zijn welkom; hoe doe je dat online en hoe offline?
- Breng mensen via het pakket met elkaar in contact; een soort vraag en aanbod platform.
- Zorg voor een digitale landkaart van Nederland met alle organisaties, initiatieven, projecten, websites, ondersteuners en contactpersonen. Eventueel gekoppeld aan een bestaande website als iedereenisanders.nl.
- Start een soort roze eventagenda waarop ieder zijn eigen evenementen aan kan geven.
- Faciliteer een jaarlijkse netwerkbijeenkomst voor jongereninitiatieven.
- Benadruk hoe belangrijk delen is: “kom uit de kast met je kennis”.

7. Communicatie / PR

- Informatie over hoe je een social media campagne goed aanpakt, bijv. op Facebook.
- Promotietips; vooral benadrukken dat originaliteit belangrijk is.
- Format voor het schrijven van een communicatieplan, die je zelf in kunt vullen.
- Informatie over hoe je naar buiten treedt: naamsbekendheid en voorlichting geven.
- De mogelijkheid om tastbare promotiematerialen te bestellen.
- ✓ Extra input kwantitatief onderzoek: 53% van de actieve jongeren en 30% van de niet actieve jongeren heeft behoefte aan informatie en tips over hoe je LHBT-jongeren interesseert voor jouw aanbod.
- ✓ Extra input kwantitatief onderzoek: 39% van de actieve jongeren en 36% van de niet actieve jongeren heeft behoefte aan informatie en tips over hoe je voorlichting kunt geven op scholen.
- ✓ Extra input kwantitatief onderzoek: 61% van de actieve jongeren en 74% van de niet actieve jongeren heeft behoefte aan informatie en tips over wat je kunt doen om acceptatie te verhogen.

Ontmoetingsbehoeften

84% van de LHBT-jongeren heeft behoefte aan contact met andere jongeren in eenzelfde situatie, het liefst via internet of een vriendengroepje, zo schrijft Wesel (2007). Slechts de helft heeft volgens dit onderzoek zo'n groepje. In onze vragenlijst geeft inderdaad slechts 18% van de jongeren aan tevreden te zijn met de mogelijkheden om andere jongeren te ontmoeten.

Dat betekent dat er in hun ogen nog veel verbetering mogelijk is. Deze verbetering is onder meer te zoeken in de richting van een betere spreiding; Drenthe en Groningen zijn bijvoorbeeld genoemd als gebieden met weinig mogelijkheden voor LHBT-jongeren. Daarnaast is er een wereld te winnen wat betreft de naamsbekendheid en zichtbaarheid van initiatieven. LHBT-jongeren zouden beter op de hoogte gebracht moeten worden van wat er in hun omgeving te vinden is.

Waarom willen LHBT-jongeren elkaar eigenlijk ontmoeten?

Het kwalitatief onderzoek bevestigt de literatuur: de jongeren willen hun ervaringen delen, zijn op zoek naar herkenning, vertrouwen en een luisterend oor. Elkaar ontmoeten helpt bij het leren omgaan en accepteren van zichzelf en de reacties vanuit de omgeving. Ze vinden het belangrijk dat ze hun vragen kunnen stellen en dat er antwoorden hierop komen.

Wat verwachten LHBT-jongeren van een organisatie of initiatief?

LHBT-jongeren verwachten in ieder geval duidelijkheid over wat zij kunnen verwachten wanneer ze naar een activiteit toekomen. Daarnaast verwachten ze een divers aanbod; niet alleen maar feesten of alleen maar kringgesprekken. Verder geven jongeren aan dat ze persoonlijk ontmoeten vaak fijn vinden maar dat de drempel hiervoor soms wat te hoog is. Hier zouden initiatieven iets in kunnen betekenen, door real-life ontmoeting aan te moedigen en te stimuleren.

Waar willen ze elkaar dan ontmoeten?

Jongeren ontmoeten elkaar graag zowel via internet als in real-life. 59% van de actieve en 58% van de niet actieve jongeren geeft aan elkaar graag online via fora of sites te ontmoeten. Als het gaat om in real life ontmoeten, geeft 66% van de actieve jongeren aan elkaar het liefst in de eigen woonplaats te ontmoeten. Slechts 6% van de actieve jongeren wil elkaar liever buiten de eigen regio ontmoeten. Voor de niet actieve jongeren zijn de percentages anders: 41% wil elkaar in de eigen woonplaats ontmoeten, of in de eigen regio. 17% van de niet actieve jongeren doet dat ontmoeten liever buiten de eigen regio.

Waarom internet?

Internet is laagdrempelig en ideaal als je nog geen andere LHBT's in je omgeving kent of het iets te spannend vind om naar een bijeenkomst te gaan. Internet voelt "een stuk veiliger". Veel behoefte is er aan tips over hoe je de overstap naar real life (vragenlijst: 54%) kunt maken en naar tips over hoe je erachter kunt komen of iemand te vertrouwen is (vragenlijst: 46%).

Waarom in real life en in de eigen omgeving ontmoeten?

Zowel jongeren die actief zijn bij een LHBT-jongereninitiatief als ook jongeren die niet actief zijn geven de voorkeur aan de eigen school, buurt, woonplaats, dichtstbijzijnde stad of eigen regio om andere jongeren te ontmoeten. Zo zei één van de jongere: "Lange afstand is niet fijn, als je elkaar leuk leuk gaat vinden". De wens om elkaar buiten de eigen regio ontmoeten wordt het minst genoemd: 6% van de actieve jongeren en 17% van de niet-actieve jongeren geeft hieraan de voorkeur.

3.3 Wat werkt nu eigenlijk?

Wat werkt nu eigenlijk in het opzetten, continueren en ondersteunen van initiatieven voor en door jonge LHBT's? Wat zijn succes -en faalfactoren?

In literatuur worden verschillende factoren genoemd, die maken dat jongereninitiatieven succesvol zijn. Een sterk vrijwilligersbeleid en communicatieplan plus diversificatie van activiteiten maakt daar deel van uit. In combinatie met de overige literatuur zijn van deze factoren zeven topics afgeleid, die richtinggevend zijn geweest voor het kwalitatief onderzoek.

Tijdens de startbijeenkomst is aan de hand van deze zeven thema's aan jongeren en ondersteuners gevraagd: wat zijn tops en flops (ofwel succes- en faalfactoren) als het gaat om het opzetten, continueren en ondersteunen van initiatieven voor en door jonge LHBT's? In onderstaand overzicht worden de resultaten per topic weergegeven. De volgorde hiervan staat in verband met de mate waarin ze tijdens het onderzoek genoemd zijn: meest genoemd staat bovenaan.

Thema	Wat werkt nu eigenlijk?
1. Vrijwilligers	<p>Een sterk vrijwilligersbeleid hebben t.b.v. werving én behoud</p> <ul style="list-style-type: none">• Werven;<ul style="list-style-type: none">- Marketingplan; je maakt duidelijk waar je initiatief voor staat én wat vrijwilligerswerk jou als vrijwilliger op kan leveren.- Persoonlijk vragen en proactief benaderen.- Maak gebruik van online en real-life netwerk.• Behouden;<ul style="list-style-type: none">- Maak vooraf een inschatting van geschiktheid.- Het gaat vooral om motiveren en stimuleren.- Zorg voor duidelijkheid, ook in communicatie.- Wees flexibel met taken en stem deze af op talenten.- Geef persoonlijke aandacht en waardering.- Laat zien wat de waarde is van het vrijwilligerswerk, voor jezelf en het maatschappelijk effect.
2. Geld	<p>Stabiele en voldoende financiering binnenhalen en managen</p> <ul style="list-style-type: none">• Binnenhalen;<ul style="list-style-type: none">- Subsidies van overheid.- Abonnementsgeld.- Sponsoring en donaties, ook voor andere zaken dan geld.- Ga op pad met een concreet voorstel of projectplan.- Netwerken, netwerken en nog eens netwerken.- Werk samen met andere initiatieven.• Managen;<ul style="list-style-type: none">- Zorg voor kennis van begrotingen: hoe stel je het op en hoe houd je in de gaten of alles binnen budget blijft.- Denk creatief en niet eenzijdig in termen van geld.

<p>3. Activiteiten</p>	<p>Ogen en oren open en wees divers qua activiteiten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behoeften en wensen van de jongeren zijn leidend; <ul style="list-style-type: none"> - Vraag aan je bezoekers wat zij graag willen. - Stem af op specifieke groep, bijv. jonge LHBT's die voor eerst komen. • Activiteiten die goed lopen; <ul style="list-style-type: none"> - Inhoudelijk uitwisselen van ervaringen. - Borrels en feesten. - Thema-avond met gastspreker. - Voorlichtingsavonden. - Weekend weg / vakantiecamp. - Filmavond. - Weerbaarheidstrainingen / empowerment. - Voorlichting geven op bijv. scholen.
<p>4. Bezoekers</p>	<p>Laat jongeren zich thuis voelen en geef ze verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creëer een veilige omgeving waar iedereen zichzelf kan zijn; <ul style="list-style-type: none"> - Hartelijk ontvangen. - Geborgenheid en vertrouwen. - Een lage drempel voor 'beginners'. - Denk aan een besloten groep als dat nodig is. • Maak de jongeren zelf verantwoordelijk; <ul style="list-style-type: none"> - Betrek je bezoekers bij de organisatie van activiteiten. • Laat diverse jongeren zich thuis voelen; <ul style="list-style-type: none"> - Wil je meer interne diversiteit (zoals in culturele afkomst)? Verdiep je dan in de doelgroep en sta open voor wat er leeft en welke problemen er spelen. - Wil je meer transgenders bereiken? Verdiep je, houd rekening met meer complexe vraagstukken en let op zaken als aanspreekvorm.
<p>5. Ondersteuning</p>	<p>Organisatie voor en door jongeren zelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Positie bepalen; <ul style="list-style-type: none"> - Je staat naast de jongeren. • Rol van ondersteuner; <ul style="list-style-type: none"> - Zorg voor empowerment, leer ze om het zelf te doen. - Zoek samenwerking en stimuleer kennisuitwisseling. - Creëer een veilige omgeving. - Biedt structuur: waarom, wat en hoe? Maar jongeren bepalen de inhoud. • Gedrag van ondersteuner; <ul style="list-style-type: none"> - Wees open-minded en sta open voor allerlei vragen. - Heb lef. - Toon betrokkenheid. - Wees bereikbaar. - Doe zelf actief mee.

<p>6. Samenwerking</p>	<p>Opstellen als maatschappelijke onderneming: werk samen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe kom je tot samenwerking; <ul style="list-style-type: none"> - Netwerken, dus investeer in persoonlijke contacten. - De wil hebben om elkaar als organisatie te leren kennen. - Ga uit van raakvlakken en overeenkomsten in plaats van verschillen. • Spelregels voor samenwerken; <ul style="list-style-type: none"> - Formuleer doelen en maak afspraken. - Blijf goed communiceren en laat ruimte voor elkaar. - Ga het gewoon eens proberen. - Deel met elkaar. Uitwisseling geeft gezamenlijke energie; synergie.
<p>7. Communicatie / PR</p>	<p>Communicatieplan, met website en social media als basis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Denk strategisch na; <ul style="list-style-type: none"> - Maak één persoon eindverantwoordelijk. - Zorg voor naamsbekendheid, eerst in je regio. - Waar zit je doelgroep? Hoe en waar bereik je ze? - Laat de trots van je jonge vrijwilligers zien. - Betreed niet de gebaande paden, wees origineel. - Benut je volledige netwerk; houd dus gegevens bij en registreer bijvoorbeeld email adressen. • Goede vormen; <ul style="list-style-type: none"> - Mond-op-mond reclame. - Wees up to date en sta in activiteitenagenda's. - Zet social media en wees hier creatief mee. - Heb een goede website als basis.

3.4 Vergroten van de sociale acceptatie

Hoe kunnen on- en offline initiatieven voor en door jonge lesbo's, homo's, bi's en/of transgenders bijdragen aan het vergroten van de sociale acceptatie van jonge LHBT's?

De politieke en juridische emancipatie van LHBT's in Nederland is vergevorderd, maar er zijn nog altijd problemen zoals geweld en gebrekkige acceptatie (SCP, 2010, 2012). LHBT-jongeren krijgen te maken met onbegrip over hun seksuele voorkeur of hun gender identiteit en dat heeft gevolgen voor hun welzijn: onder LHBT-jongeren komen depressie en zelfs suïcidaal gedrag vaker voor (van Bergen & van Lisdonk, 2010; Boote, 2012; Felten & Boote, 2012). Dit vraagstuk draait om sociale acceptatie.

Aan informatie en tips over hoe je hier als LHBT-jongereninitiatief aan bij kunt dragen is in de steekproef groot gebreken: 61% van de actieve en 73% van de niet actieve jongeren heeft hier behoefte aan. Naar deze laatste onderzoeksvraag is alleen in de online vragenlijst expliciet gevraagd. Toch is het thema ook tijdens het kwalitatief onderzoek aan bod gekomen doordat veel deelnemers het thema zelf aankaarten.

Manieren om sociale acceptatie te vergroten

In de literatuur wordt er vaak vanuit gegaan dat om tot sociale acceptatie te komen, de groep jonge LHBT's zichtbaar moet zijn: men moet weten dat zij bestaat. Er lijkt echter nog weinig evaluatie- of effectonderzoek beschikbaar waaruit duidelijk is of deze aanname klopt (Pierik & Felten, 2013). De jongeren uit ons onderzoek zien werken aan de zichtbaarheid en bespreekbaarheid van seksuele en genderdiversiteit in ieder geval zelf wel als eerste belangrijke stap in het proces van sociale acceptatie. In literatuur wordt verder onder meer voorlichting genoemd als middel om sociale acceptatie te verhogen. Het kwalitatief onderzoek bevestigt dit en vult aan:

- Het belang van **voorlichting** als middel om acceptatie te vergroten is in het hele onderzoek terug gehoord. Dit zou volgens de jongeren en ondersteuners pro-actiever en op meer verschillende plekken kunnen gebeuren. Voorlichting moet in het ondersteuningspakket dan ook een plaats krijgen naast de twee andere hoofdthema's 'ontmoeting organiseren' en 'verbinding maken met andere initiatieven'.
- Daarnaast is genoemd dat je ook op **ludieke wijze** aandacht kunt vragen voor seksuele en genderdiversiteit. Denk hierbij aan een theaterstuk of mediacampagne die je in gezamenlijkheid op kunt zetten en waarin je een realistisch beeld laat zien van LHBT-jongeren. Het is dan een goede eerste stap als je er voor zorgt dat LHBT-jongeren in een dorp, stad of regio elkaar weten te vinden door bijvoorbeeld een werkgroep op te richten.
- Ten slotte is in het kader van sociale acceptatie het woord **inclusie** meerdere malen genoemd. Jongeren en ondersteuners geven aan dat het in het kader van werkelijke sociale acceptatie belangrijk is om in eigen woorden wat meer 'mainstream' te worden. Daarmee bedoelen ze zowel meer publiekelijk zijn, als ook proactief hetero's aansporen en toelaten om zich voor LHBT-jongereninitiatieven in te zetten. Zoals één van de respondenten toelicht: "ik zou graag zien dat de ontmoeting meer mengt met de hetero-samenleving. Zolang de LHBT-ontmoeting altijd apart en 'onder ons' blijft, blijft echte integratie ook op afstand". Eén groot feest voor alle jongeren in een bepaalde regio is als middel hiervoor bijvoorbeeld genoemd.

In het ondersteuningspakket zullen we achtergrondinformatie geven over sociale acceptatie van LHBT-jongeren, met informatie en tips over meerdere manieren om die acceptatie te vergroten.

4 Slot

Dit onderzoek is gericht geweest op het zoveel mogelijk verzamelen van het brede scala aan behoeften, wensen en ideeën van LHBT-jongeren en LHBT-jongereninitiatieven voor het On the Right Track ondersteuningspakket. Op basis van de beschreven onderzoeksresultaten zal het ondersteuningspakket worden ontwikkeld.

Ons als projectorganisatie is opgevallen dat de jonge LHBT's zeer enthousiast hebben meegedaan aan het onderzoek. De opkomst op de bijeenkomsten en ook de respons op de enquête waren zeer positief. Hoe je een LHBT-jongereninitiatief start en succesvol maakt of houdt lijkt voor veel jonge LHBT's een relevant thema te zijn, waarover zij graag op verschillende manieren meedenken.

Dat meedenken blijft ook de komende tijd nodig. Bij het ontwikkelen van het ondersteuningspakket kunnen LHBT-jongeren en ondersteuners meebeslissen over de vorm van het pakket. En zodra er een eerste versie van het ondersteuningspakket af is wordt het uitgetest in pilots bij bestaande initiatieven of LHBT-jongeren met nieuwe ideeën.

Wil je op de hoogte gehouden worden van de vorderingen van het project of wil je meer informatie over het pilottraject? Stuur dan een e-mail naar m.boote@movisie.nl